

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольної роботи
з дисципліни: «Антикризове управління»
для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка »

Харків, ХНАДУ 2020

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольної роботи
з дисципліни: «Антикризове управління»
для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка »

Затверджено методичною
радою університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ 2020

Укладачі: доц. Онісіфорова В.Ю.

Кафедра економіки і підприємництва

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Антикризове управління» належить до циклу вибіркових дисциплін підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка».

Мета вивчення навчальної дисципліни - формування у студентів знань про методи і процедури антикризового управління, умінь і навичок застосування методів та інструментарію для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: види кризових ситуацій на підприємствах; основні поняття антикризового управління; основні механізми регулювання кризових явищ; організаційне забезпечення антикризового управління; алгоритми прийняття управлінських рішень щодо забезпечення стабільної та ефективної діяльності підприємства;

вміти: ідентифікувати кризові явища, які мають місце на підприємстві; визначати кризові точки сфери у діяльності підприємства та механізми формування в них кризових явищ певного типу; здійснювати діагностику кризового стану підприємства; оцінювати масштаби кризового стану підприємства; прогнозувати розвиток кризового стану підприємства; обґрунтовувати антикризові заходи для підприємства; визначати основні показники для антикризового моніторингу стану підприємства.

1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Теоретична частина контрольної роботи складається з двох запитань відповідно до змісту навчального курсу. Відповіді на запитання виконуються у вигляді текстового документу. Обсяг відповідей – до 5 сторінок комп'ютерного тексту по кожному.

Порядковий номер контрольних запитань обирається відповідно до останніх двох цифр номеру залікової книжки студента. Вибір першого питання виконується за допомогою таблиці 1.1, другого питання – таблиці 1.2.

Таблиця 1.1 – **Порядковий номер першого контрольного запитання**

Перед остання цифра	Остання цифра номеру залікової книжки									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
2	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
4	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
5	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
9	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

Таблиця 1.2 – **Порядковий номер другого контрольного запитання**

Остання цифра	Передостання цифра номеру залікової книжки									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
0	23	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	11	46	13	14	15	16	17	18	19	20
2	21	22	38	24	25	26	27	28	29	30
3	31	32	33	56	35	36	37	38	39	40
4	41	42	43	44	34	46	47	48	49	50
5	51	52	53	54	55	44	56	57	58	59
6	60	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
8	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
9	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ.

1. Фази циклу і їх прояв.
2. Види економічних криз.
3. Взаємозв'язок технічних та економічних кризових явищ.
4. Концепція життєвого циклу підприємства.
5. Циклічність розвитку підприємства.
6. Причини виникнення криз на етапах життєвого циклу підприємства.
7. Поняття стійкості і її види.
8. Стійкість підприємства і кризи.
9. Зовнішні та внутрішні загрози й наслідки кризових явищ.
10. Можливість криз і антикризове управління.
11. Загальні поняття про кризу і кризові явища.
12. Причини виникнення кризи.
13. Типологія кризових явищ.
14. Види криз.
15. Класифікація і причини організаційних криз.
16. Суть і причини появи економічних криз, їх циклічність.
17. Державні цикли і кризи.
18. Державне регулювання кризовими явищами.
19. Макросередовище і державне втручання.
20. Вплив макроекономічних проблем на підприємства.
21. Попередження кризових ситуацій на економічно і соціально значущих підприємствах.
22. Сутність та особливості антикризового управління підприємством.
23. Концепція побудови антикризового управління.
24. Функції і принципи антикризового управління.
25. Процес і механізм антикризового управління.
26. Стратегія і тактика антикризового управління.
27. Методологічні засади та обмеження антикризового управління.
28. Ефективність антикризового управління та фактори, що її визначають.
29. Сутність та завдання діагностики кризи розвитку

підприємства.

30. Інформаційне та методичне забезпечення діагностики кризового процесу.

31. Етапи діагностики кризового процесу.

32. Методи діагностики кризи.

33. Особливості прогнозування і планування в антикризовому управлінні.

34. Оцінювання симптомів розвитку кризових ситуацій.

35. Сутність, форми та економічні наслідки банкрутства.

36. Законодавство України про банкрутство.

37. Поняття про санацію підприємства.

38. Форми санації.

39. Ліквідація збанкрутілих підприємств.

40. Заходи щодо виявлення та запобігання банкрутству.

41. Відповідальність за правопорушення, пов'язані з банкрутством.

42. Значення стратегії в антикризовому управлінні та послідовність розробки антикризових заходів.

43. Інноваційно-інвестиційна політика в системі антикризового управління.

44. Інновації і механізми підвищення антикризової стійкості.

45. Управління маркетинговою стратегією в період фінансового оздоровлення підприємства.

46. Концептуальна модель безупинного стратегічного планування.

47. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.

48. Антикризова кадрова політика на підприємстві.

49. Формування антикризових груп.

50. Стимулювання і мотивація ефективності праці працівників.

51. Аналіз структури персоналу підприємства.

52. Система антикризового управління персоналом.

53. Технології антикризового управління.

54. Система раннього упередження і реагування.

55. Організація внутрішньогосподарського антикризового механізму.

56. Поняття про ризики.

57. Види ризиків.

58. Управління ризиками.
59. Резервування і управління запасами з урахуванням ризику.
60. Місце страхування в управлінні ризиками.

Відповіді на контрольні запитання повинні бути розгорнутими, мати практичні приклади та містити інформацію про перспективні напрямки розвитку проблеми. В кінці роботи повинен бути список використаної літератури.

2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Індивідуальний варіант вихідних даних визначається шляхом корегування даних базового варіанту (окрім показників з відміткою *) відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки наступним чином:

- визначається корегуючий коефіцієнт:

$$K_k = 1 + \frac{ij}{100}, \quad (2.1)$$

де i – передостання цифра номеру залікової книжки;
 j – остання цифра номеру залікової книжки студента.

- визначається індивідуальний варіант значення показника:

$$P_{\text{інд}} = P_{\text{баз}} \cdot K_k, \quad (2.2)$$

де $P_{\text{баз}}$ – базове значення відповідного показника.

Задача 1

Підприємство виробляє продукцію одного найменування за ціною 230 грн. Питомі змінні витрати становлять 180 грн. Загальна величина постійних витрат 550000 грн. Внаслідок підвищення орендної плати загальні постійні витрати зросли на 8*%.

Визначити яким чином збільшення постійних витрат вплине на величину критичного обсягу та до настання яких можливих видів криз може призвести збільшення величини постійних витрат при незмінному обсязі критичного виробництва.

Задача 2

Виробнича потужність підприємства розрахована на випуск 1000* виробів, які реалізуються за ціною 20 тис. грн. Уся вироблена продукція реалізується, незавершеного виробництва та залишків готової продукції на складах немає. Постійні витрати становлять 4 млн. грн. Змінні витрати на одиницю продукції — 12 тис. грн.

За вихідними даними:

1) зобразіть графічно залежність між прибутком, обсягом реалізації продукції та її собівартістю;

- 2) знайдіть точку беззбитковості;
- 3) обґрунтуйте, які основні фактори впливають на зміну рівня беззбиткового обсягу продажу;
- 4) сформулюйте пропозиції, яким чином можна уберегти підприємство від настання кризового явища.

Задача 3

Акціонерне товариство досягло таких результатів своєї виробничо-господарської діяльності за рік: обсяг продажу продукції склав 100 тис. од., ціна одиниці продукції – 100 грн., змінні витрати на весь обсяг – 3 млн. грн., постійні витрати – 5 млн. грн.

Проте кон'юнктура ринку вимагає від підприємства знизити ціну зі 100* до 80* грн. за одиницю, щоб залишитися на сегменті ринку.

Визначити необхідний обсяг продукції, який спроможний забезпечити:

- 1) обсяг виробництва продукції без збитків;
- 2) величину прибутків, досягнутих у попередньому році від реалізації продукції;
- 3) обґрунтувати позицію підприємства зі зниження ціни з точки зору можливого настання кризи підприємства (уточнити якої).

Задача 1

Вартість позаоборотних активів підприємства дорівнює 5000 грн., вартість товарно-матеріальних запасів — 1000 грн., дебіторська заборгованість 1000 грн., грошові кошти — 500 грн., вартість позичкового капіталу становить 6000 грн. У результаті проведеної переоцінки вартість позаоборотних активів збільшилася на 30*%, вартість запасів зменшилася на 10*%, дебіторська заборгованість зменшилася на 20*%. Грошові кошти та розмір позичкового капіталу не коригувалися. Завдання:

- 1) визначити оціночну вартість підприємства до переоцінки;
- 2) провести розрахунки по коригуванню даних балансового звіту підприємства;
- 3) визначити оціночну вартість підприємства після переоцінки;
- 4) проаналізувати як взаємозв'язані поточна платоспроможність підприємства та оборотність оборотних коштів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базова література

1.1. Ковтун, О. І. Стратегія підприємства : підручник. Львів, 2017. 680 с.

1.2. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. Київ, 2016. 456 с.

1.3. Криворучко О. М., Пипенко І. С. Потенціал і розвиток автотранспортного підприємства : [навч. посіб.]. Харків, 2015. 196 с.

1.4. Шинкаренко В. Г., Жарова О. М., Криворучко О. М. Аналіз господарської діяльності автотранспортних підприємств : навч. посіб. Харків, 2015. 386 с.

1.5. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. вузів. Київ, 2015. 498 с.

2. Допоміжна література

2.1 Васильєва Т.А. Держава, підприємства та банки в системі антикризового управління: монографія. Суми, 2013. 488 с.

2.2 Вороніна О. С. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємством». Харків, 2016. 89 с.

2.3 Коваленко, В.В., Суганяка М.В., Фучеджи В. І. К Антикризове фінансове управління в системі суб'єктів економічної діяльності: методи та інструменти оцінювання [Текст]: монографія. Одеса, 2013. 381 с.

2.4 Ковалевська А. В. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємством». Харків, 2016. 140 с.

3. Інформаційні ресурси

3.1 Онісіфорова В.Ю. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Антикризове управління» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://files.khadi.kharkov.ua>.

3.2 Онісіфорова В.Ю. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Антикризове управління» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://files.khadi.kharkov.ua>.

3.3 Онісіфорова В.Ю. Тестові завдання по дисципліні «Антикризове управління» [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://files.khadi.kharkov.ua>.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до виконання контрольної роботи
з дисципліни: «Антикризове управління»
для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»

Укладач: доцент Онісіфорова Валентина Юріївна

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Шевченко І.Ю.

Підп. до друк. №	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Ярослава Мудрого, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті